

Vraagpunten n.a.v. STZ-rapport "Kostprijsonderzoek Opleiding tot Medisch specialist"

1. Invoeren aparte vergoeding snijdend, beschouwend en ondersteunend

Pleit STZ met het introduceren van een aparte vergoeding voor snijdende, beschouwende en ondersteunende specialismen tegelijkertijd voor het afschaffen van de staffelsystematiek die thans bij alle opleidingsziekenhuizen wordt gehanteerd?

2. Kostprijsonderzoek algemeen

- a) Heeft het STZ-onderzoek betrekking op álle STZ-ziekenhuizen, d.w.z. op zowel de STZ-ziekenhuizen in de grootteklasse van 0-49 opleidingsplaatsen als op de STZ-ziekenhuizen met 50-149 opleidingsplaatsen?
- b) In hoeverre kan de berekende gemiddelde kostprijs van € 140.500 worden beschouwd als representatief voor alle opleidingen?
- c) Op basis van welke criteria is binnen snijdend/beschouwend/ondersteunend voor betreffende opleidingen gekozen?
- d) In het deelrapport van het STZ kostprijsonderzoek 2011 werden niet alleen de gemiddelde kostprijzen per specialisme weergegeven, maar werd per specialisme ook de kostprijs per individueel ziekenhuis vermeld. Dat gaf per opleiding een inzicht in de spreiding tussen de ziekenhuizen. Is het mogelijk om de resultaten per individueel ziekenhuis die ten grondslag liggen aan het eindrapport, beschikbaar te stellen?
- e) Het rapport geeft aan dat landelijke en lokale normen grote invloed hebben op de kostprijs. Hebben de onderzoekers alleen per ziekenhuis geconstateerd wat de kosten en opbrengsten waren die samenhangen met de aanwezigheid van aios of hebben ze ook criteria gehanteerd om af te bakenen welke kosten wél tot opleidingskosten kunnen worden gerekend en welke niet?

3. Vergelijking uitkomst kostprijs met hoogte vergoedingsbedrag

- a) In het rapport is aangegeven dat de vergoeding uit het opleidingsfonds € 143.700 bedraagt en dat daarmee de kosten van € 140.500 dus ongeveer worden gedekt. De € 143.700 is echter het vergoedingsbedrag 2009 op prijspeil 2008. In de loop van 2009 is het vergoedingsbedrag geïndexeerd op prijspeil 2009 en vastgesteld op € 147.600. Hadden de onderzochte kosten 2009 niet moeten worden afgezet tegen het vergoedingsbedrag van € 147.600?

4. Vaste kosten ad € 100.000 per aios

Er wordt een vast bedrag van € 100.000 aan vaste kosten per aios gehanteerd. Dit bedrag bestaat voor 2/3 (€ 67.000) aan salariskosten en emolumenten en voor 1/3 (€ 33.000) uit kosten van het opleidingscentrum, toegerekende overhead en kapitaallasten etc.

- a) De salarisschaal voor aios loopt in de AMS op van € 3.132 bij 0 jaar tot € 4.055 bij 7 jaar. Op basis van welke salarisschaal zijn de salariskosten berekend?
- b) In het rapport is aangegeven dat de aios voor het volgen van zijn opleiding in dienst komt van het ziekenhuis. Uit de CAO blijkt dat het salaris aios is gebaseerd op een werkweek van 38 uur/week maar dat de werkweek van een aios vanwege opleidingsactiviteiten 48 uur/week bedraagt. Is het zo dat een aios voor die 10 opleidingsuren dus eigenlijk geen (extra) salaris ontvangt?
- c) In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de posten die tot de vaste kosten worden gerekend. Kunnen deze posten per post worden gekwantificeerd?
- d) Welke kosten vallen onder de post "kapitaallasten algemeen"?
- e) Waarom zijn de kosten van € 33.000 niet afhankelijk van het aantal aios in opleiding?

5. Saldo van variabele kosten en opbrengsten ad € 40.000 per aios

- a) Er is een duidelijke relatie met de omvang van de groep aios: "hoe groter de groep aios, hoe lager de kosten per aios." Is het mogelijk om per opleiding per ziekenhuis inzicht te geven in het aantal aios per opleidende specialist?
- b) Waarom worden de "uitgespaarde anios-kosten", voor zover niet gewaardeerd tegen het tarief van de medisch specialist, gewaardeerd tegen het tarief van een anios (€ 44/uur) en bijvoorbeeld niet tegen het tarief van de aios zelf? Ook al zou een anios het hebben kunnen doen, vanuit het oogpunt van bedrijfsvoering gezien is het immers de aios zelf die die productie maakt tegen de kosten van een aios. Uurtarief aios zou op basis van dit onderzoek bijvoorbeeld uitkomen op minimaal € 140.500/1983 werkbare uren (incl. vakantie-uren)/jaar (AMS) = € 71/uur.
- c) Volgens het onderzoek liggen de kosten van de inzet van de medisch specialisten gemiddeld op € 89.000 per aios en de door een aios gerealiseerde inkomsten voor de medisch specialisten liggen op gemiddeld € 40.000. Per saldo zou de groep van opleidende specialisten er dus jaarlijks per saldo € 49.000 per aios op toelleggen. Bij een zesjarige opleiding dus ca. € 300.000 per aios.
De aanname is echter tot nu toe altijd geweest, mede op grond van eerdere kostenonderzoeken, dat er ten aanzien van de inzet van medisch specialisten sprake was van kostenneutraliteit: de inzet van de medisch specialisten wordt gecompenseerd door de door de aios ten behoeve van de bij de opleiding betrokken specialisten geleverde productie.
- Hoe verklaren de onderzoekers de uitkomst van dit onderzoek?
  - In het mogelijk dat specialisten een aantal uren als niet-gedeclareerde opleidingsuren hebben aangemerkt terwijl ze tegelijkertijd (geheel of gedeeltelijk) al via het normatieve uurtarief in de DBC zijn gedeclareerd? De verwevenheid tussen opleiden en het leveren van patiëntenzorg is immers groot en dus moeilijk te scheiden.
    - Bij het vaststellen van het normatieve uurtarief medisch specialisten is gebruik gemaakt van de handreiking van de NVZ op basis van de AMS. Daarin wordt per specialist uitgegaan van 78 opleidingsuren per jaar. De kosten per medisch specialist voor opleiden (= gedeelde productie) zou dan gelijk zijn aan: $78 * € 135,50 = € 10.500$. Aangezien de kosten van de inzet van de (opleidende groep van) medisch specialisten zijn berekend op € 89.000 per aios, zou dit betekenen dat bij de onderzochte opleidingen een groep van gemiddeld 8,5 fte medisch specialisten al hun jaarlijks beschikbare opleidingstijd hebben besteed aan het opleiden van slechts één aios. Komt de verhouding van 1 aios op 8,5 medisch specialist ook herkenbaar terug in het onderzoek?
- d) Wat is de verklarende factor bij de variatie tussen ziekenhuizen **in opbrengsten** per aios? Het specialisme in combinatie met het jaar van opleiding waarin de aios zit? Is in het onderzoek betrokken in welk jaar de betreffende aiosen zitten of is op basis van de uitkomsten een normatieve opbrengst over alle opleidingsjaren heen berekend?
- e) Als het gaat om de productie die een aios onder verantwoordelijkheid van een specialist genereert, wordt in het rapport wel de honorarium-component van de DBC als opbrengst in kaart gebracht maar niet de ziekenhuiscomponent van de DBC. Zou de door de aios gegenereerde éxtra opbrengst ziekenhuis (winstmarge voor ziekenhuis) ook niet in beeld moeten worden gebracht?

6. Technisch/redactioneel

In de tabellen op pagina's 12, 13 en 14 lijken wat tik- en/of rekenfoutjes te staan waardoor de informatie in hoofdtabellen niet lijkt te kloppen met die uit detailtabellen. Bijvoorbeeld op pag. 12 tabel 9 staat bij heerkunde een bedrag van € 10.760 aan kosten medisch specialist per aios voor niet-patiëntgebonden cursorisch onderwijs. In tabel 8 op pagina 11 staat voor dezelfde post een bedrag van € 10.806 genoemd.